

“İmân, nasıl ki bir nurdur, insanı ışıklandırıyor, üstünde yazılan bütün mektubât-ı Samedâniye’yi okutturuyor...” ifadesinde, insanın “mektûbat-ı Samedaniye” olmasının öncelikle nazara verilmesinin hikmeti nedir?

İnsan, bir yönüyle şu kâinat kitabında bir kelime hükmünde ise de, diğer taraftan her bir insanda kudret kalemiyle yazılmış nice mektuplar vardır. Her bir organı ayrı bir mektup olduğu gibi, her bir hücresi de çok hikmet dersleri taşıyan müstakil bir mektup gibidir.

Mektûbat-ı Samedaniye ifadesi, insandaki bu mektupların her birinin ortaya çıkmaları ve görevlerini yapabilmeleri için Allah’ın yardımına son derece muhtaç oldukları dersini verir. Bilindiği gibi **Samed** ismi “*her şey O’na muhtaç olan, O ise hiçbir şeye muhtaç olmayan*” demektir.

Bu ilâhî isim, insanın tüm varlığında tecelli ettiği gibi, her bir organında, duygusunda, hattâ hücresinde de tecelli eder. **Mesela**, göz insan kitabında bir tek mektup gibidir. Bu mektubun, kendisine yüklenen görevi yerine getirebilmesi için, başta güneş ışığı olmak üzere, bütün ışık kaynaklarına ihtiyacı vardır. **Kulağımız ayrı bir mektuptur**, işitme olayını gerçekleştirebilmesi için havaya ve sesler âlemine muhtaçtır. **Ayaklarımız** yürüyebilmeleri için yer küresine ve onun muntazam hareket etmesine muhtaç olduğu gibi, **midemiz** de hazım faaliyeti için rızıklara muhtaçtır.

Bu ifadenin özellikle tercih edilmesi, bir yönüyle de gafil insanların büyük bir vartasını nazara vermek içindir. Şöyle ki, gaflete dalan insan kendi varlığına, servetine, bilgisine o kadar önem verir ki, bu gaflet karanlığı onu “*üstünde yazılan bütün mektubât-ı Samedâniye’yi*” okuyamaz hale getirir. **Mesela**, kendini medih ve sena ederken, bu konuşmayı yapabilmesi için havaya muhtaç olduğunu, dile, dişe, damağa muhtaç olduğunu, hatta tükürük bezine muhtaç olduğunu hiç düşünmez. Konuşmada olduğu gibi yaptığı her işte de bütün bir âlemin onun imdadına koştuğunu, gayesine ancak böylece ulaşabildiğini nazara almaz.

Bu dünyaya insan olarak gelmesini kendi iradesiyle gerçekleştirmiş gibi ve onun imdadına gönderilen bütün varlıklar da ona hizmet etmeye sanki mecbur imişler gibi, tuhaf bir ruh haletiyle bütün bu gerçekleri hiç düşünmeden yaşar.

Böyle bir adam karanlıkta kalmıştır, bu karanlık o kadar şiddetli ve zifiridir ki, kendini görmesine ve düşünmesine engel olmaktadır. İşte "**mektûbat-ı Samedaniye**" ifadesi bu karanlığı ortadan kaldırır ve insanın yaptığı her işi, bütün bir kâinatın yardımıyla yaptığını, bu cansız ve şuursuz eşyanın onun imdadına koşmalarının ise ancak Allah’ın inâyetiyle gerçekleştiğini insana ders verir.